

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

15 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Toma Nadejda și Boico Victor,

judecând în ședință, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Armatei nr. 69 din 21 mai 1945, în privința lui

*Ghib Avgust XXXXX, a.n. xxxxx,
originar și domiciliat la data condamnării în XXXXX.*

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Armatei nr. 69 din 21 mai 1945, *Ghib Avgust XXXXX* a fost condamnat în baza art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, la pedeapsă de 10 ani privațiune de libertate, în lagăr de corectare prin muncă, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

2. Inculpatul Ghib Avgust, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, în luna august 1944, a trădat patria, înrolându-se în armata germană, după care a participat la lupte împotriva Armatei Roșii.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Ghib Avgust, vinația în comiterea infracțiunii a recunoscut-o parțial și a declarat că, într-adevar, fără un motiv bine definit, s-a înrolat în rândurile armatei germane, însă nu a dus lupte cu Armata Roșie, personal nu a tras focuri asupra militarilor sovietici, el doar aducea munițiile.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Ghib Avgust, pe motiv că sentința a fost pronunțată doar în baza declarațiilor condamnatului fără administrarea și cercetarea altor probe.

Mai mult de atât, instanța de judecată l-a privat pe inculpat de un drept fundamental și anume, dreptul la apărare, dat fiind faptul că cauza a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Ghib Avgust pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Ghib Avgust, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, condamnatul Ghib A., în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că, condamnatul nu a fost asistat de un apărător, învinuirea nu a fost înaintată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a analizat declarațiile celui din urmă și fără a le corobora cu probele administrate pe dosarul respectiv, și-a format concluzia de condamnare pe presupuneri.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul singură să se apere și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 52, 53 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „trădare de patrie”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală declară recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse mai sus, denotă clar că erorile de drept comise de instanța judecătorească în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a

drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Ghib Avgust la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Armatei nr. 69 din 21 mai 1945, în privința condamnării lui *Ghib Avgust XXXXX*, în baza art. 58-1 lit. a) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Ghib Avgust XXXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **15 martie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Toma Nadejda

Boico Victor